

פרוטוקול מס' 193
מישיבת ועדת השרותים הציבוריים
מיום ה' כ"ג אדר תשל"ו - 25.3.76 שעה 12.30

נכחור:

חברי הוועדה: ח. גרוסמן - יו"ר
י. בארי
מ. גז
ל. דיציאן
א. ורדיגר
ה. זיידל
מ. חריש
פ. שינמן
ח. שמעוני

מוזמנים:
א. וולף - משרד הבריאות
י. שכטר - משרד הבריאות
מ. לוין - הביטוח הלאומי
מ. כהן - הביטוח הלאומי
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
א. כפלאוי - משרד העבודה

מזכירת הוועדה: ש. כרם

רשמה: א. גוסמן

סדר היום: חוק ביטוח בריאות תשל"ג-1973

-1410-

(1/11/76) 30.3.76

היו"ר ח. גרוסמן: אני פותחת את הישיבה. אנחנו חוזרים לרון בפרק ה' סעיף 53 בענין שוטרים וסוהרים. אמרנו, שיש לבדוק את הנושא מבחינת הרפורמה במסים.

ת. פנחסוביץ: שר האוצר יזמן פגישה עם שר הבטחון ושר המשטרה. הושמעו דעות בוועדה, והיו גם דעות נגד. א. לאור, מסר שהישיבה אצל שר האוצר עדיין לא התקיימה. בישיבה זאת ידונו השרים, האם לאור הרפורמה במסים ומסקנות ועדת ברקאי, הממשלה מתיצבת מאחרי הצעות אלה.

א. וולף: מאחר ויש פה שני סעיפים, ויש שיעורים מופחתים לסוהרים ושוטרים, ונאמר פה שחלק מדמי הביטוח ישולמו ע"י אוצר המדינה, מסתבר שבקופ"ח שוטרים וסוהרים מקבלים הנחה של 50% מדמי הביטוח. אשר להשתתפות אוצר המדינה, שליש משלם הוא עצמו. ו-2/3 משלמת המשטרה או בתי-הסוהר, הכל לפי הענין. מתוך ה-50% שהוא חייב לשלם, משלם הוא שליש, והמשטרה משלמת 2/3, או בתי-הסוהר, לפי הענין.

מ. גז: יוצא, שהוא משלם משהו סמלי.

היו"ר ח. גרוסמן: אינני יודעת, אם את הדבר הזה צריך להחליט בהצבעה. יכל להיות שנגיע למסקנה אחידה. אפשר להגיע למסקנה מרחיקת-לכת, בלי להתחשב במה שאומר שר האוצר, שר המשטרה ופרופ. ברקאי, אלא מענין מה אנו חושבים.

י. בארי: ח"כ זיידל וגם אני, אמרנו, שזאת תוספת שכר. אין לנו התנגדות להיטיב את תנאי השכר של שוטרים וסוהרים, אבל לא בדרך ביטוח בריאות. אותו דבר אמר לגבי משפחות החילים בצבא קבע.

ה. זיידל: אני רוצה להוסיף, במיוחד לשימת-לבה של ח"כ מ. גז, היושבת יחד אתי בוועדת עבודה, שרק לפני כמה חדשים קיימנו דיון והחלט להטיב מצבם של שוטרים וסוהרים, בשכר ובתנאים אחרים, למשל בגמלאות. זאת דרך אחרת. אם יצטרכו - יצטרכו להוסיף עוד. אבל, לא בדרך שזה ילקח מכיס אחד לכיס שני, ז"א אוצר המדינה יתן לקופ"ח וכו'.

מ. גז: חשובה לי ההרגשה שלי כאזרח המדינה, כאשר אני עושה משהו למענם, כי אני מכירה בהם לא רק כשכירים סתם כמו כל עם ישראל, אלא יש בהם יחוד בכך שזאת זרוע בטחונית, שהיא משלימה את צה"ל, ולכן אני רוצה להביע תודה והוקרה ולתת ביטוי לכך שהם אינם כמו כל אזרח, והציבור צריך להוכיח להם שהם בכל זאת משהו מיוחד.

א. ורדיגר: אינני יודע אם קיים קיפוח במשכורתם של שוטרים וסוהרים, יחסית לגבי פקידי ממשלה אחרים. לי נדמה, שקיים קיפוח בכך שעבודת השוטרים והסוהרים קשורה בכל מיני תפקידים שאינם רק בטחוניים, אלא גם כל ענין הבטיחות ועבודות שיש בהן סיכון. אנחנו, בוועדת הפנים קרובים לנושא, ומי שיושב בוועדת הפנים וקצת קרוב לנושא, יודע שיש גם קיפוח ממשי לגבי התפקידים שהם ממלאים.

לכן, אני חושב, שיש בכל זאת להבחין בין סוג אזרחים אלה, הממלאים תפקידים בטחוניים, לבין סתם אזרחי המדינה, שיש בהם פחות מקופחים ויותר מקופחים.

לכן, אני חושב, שאנחנו לא יכולים להיות בוקשים ואינני יכולים לגלות בשביל הצר הזה של הרפורמה ותוצאותיה, אלא כאן בנושא זה, שהוא עקיף, כי כאן לא מדובר על תוספת שכר אלא על שינויים בביטוח בריאות, אני חושב שיש להתייחס לסוג אזרחים זה - אינני קובע כעת את הגבולות והנורמה - אבל אני בעד הבחנה בין אזרחים אלה לאזרחים אחרים.

היו"ר ח. גרוסמן: שיכנעו אותי, שזה אמנם צודק, אבל זה לא ניתן לביצוע.

י. בארי: אני מסכים עם העיקרון, שהתווה ע"י ח"כ מ.גז וח"כ א.ורדיגר לענין הצרך בהבחנה בין אנשים המשרתים במשטרה ובצהל, לבין מקבלי שכר אחרים. אם ההבחנה צריכה להיות בכסף או במשהו אחר - אני באתי למסקנה, שבמדינת ישראל יש גורם יותר חזק מהגורם החומרי, לשם הבחנה. מה שכאן נעשה, פרושו של דבר ביטוי בכסף, וישאר להם יותר כהכנסה פנויה. אני מסכים עם הצרך בהבחנה, אבל לא בדרך זאת.

היו"ר ח. גרוסמן: אנו עוסקים בסעיפים 52 ו-23. יש שתי תפישות, ולפני שנצביע, נבקש לשמוע חוות-דעת; או שנותנים הנחות בתשלומים, ז"א יש שיעורים מופחתים בעד ביטוח בריאות, שהם נקבעים בתקנות צבא קבע לסוהרים ושוטרים, או אין? מה יהיה השיעור המופחת? אף אחד לא הציע, שישאר המצב כפי שהיה, ז"א 50% הנחה ומזה משלם השוטר שלישי, והמשטרה משלמת 2/3. אם נחליט שיהיה שיעור מופחת, אז זה יהיה בתקנות, וזה לא עניננו להכנס לכך כמה זה יהיה, אלא העיקרון הוא החשוב. צריך לבסח שני נוסחים, אחד עם התקנות לגבי שיעורים מופחתים.

סעיף 57.

היו"ר ח. גרוסמן: יש הצעת תיקון לסעיף 57(ג): "ג) שרי הבריאות והעבודה, לאחר התייעצות עם ועדת התעריפים של המועצה, יקבעו בתקנות את הכללים, התעריפים ודרכי חישוב לעניין שיפוי ההוצאות בעד שירותים לפי סעיף זה."

הנוסח כמעט תואם את הנוסח הקודם. במקום "רשאים לקבוע", מחקנו את ענין הרשות. אנו מציעים למחוק את ענין הרשות. לדעתנו, סעיפים קטנים (א) ו-(ב) קובעים רק את העיקרון והמסגרת, אבל כדי למלא את זה תכן, נחוץ לזה תקנות. אנו אומרים, שהיישום של העיקרון ב-(א) ו-(ב) ייקבע לא בבחנת רשות אלא בבחינת חובה.

ב. לר רק מתנים, כי כאשר תנאי מתמלא זה כאילו מתמלאת כל החובה, אלא אנו אומרים מה הקריטריונים והכללים. מה שנאמר בסעיף קטן (א) ו-(ב) יהיה מותנה באותן התקנות שיבואו, כדי ליישם את העקרונות.

ל. דיציאן: בקשתי, שייקבע בחוק או בתקנות, באישור ועדת השרותים או ועדת הכספים. מר וולף אמר, שישקלו זאת.

א. וולף: כשאנחנו אומרים כללים, כאן כתוב לענין שיפוי, נלא של השיפוי.

ל. דיציאן: אני מסכים, שנועדת התעריפים תקבע. ועדת התעריפים יכולה לקבוע אם בשביל ניתוח או יום אישפוז, במקרה כזה שיהיה צרך שנותן העבודה יצטרך לשלם או משרד הבריאות או קופ"ח המתאימה, יצטרכו לשלם סכום בגלל, יגור, אז הם יקבעו. אבל, מי יקבע מה זה פיגור?

פ. שינמן: שרי העבודה והבריאות יקבעו מה זה פיגור.

מ. לוין: נראה לי, שהמושג "כללים" הוא חובק זרועות; זה הרי מכסה את כל האפשרויות והוריאציות האפשריות.

א. וולף: זה לא קובעת ועדת התעריפים, אלא שרי העבודה והבריאות, לאחר התייעצות עם ועדת התעריפים. זה בדיוק מה שאתה מכוון אליו.

ל. דיציאן: אני מסכים לזה.

י. בארי : אינני יודע מדוע ח"כ דיציאן מיהר להסכים. סעיף קטן (ב) חל על מבוטח אחר, שלא שילמו עבורו ביטוח. אנחנו, על ידי קבלת גירסה זאת, משאירים את כל מלאכת החקיקה לשרים. אותי מטריד - בין השאר השרותים שקופים עתידה ליתן. אני רוצה לדעת מה יהיה הקריטריון, אם לא נקבע אותו בחוק? הישוב בנוסחאות מתמטיות הן פרשה אחת, ואותן ניתן להסדיר בתקנות ובצווים. אני מעוניין בקריטריון, שיהיה מעוגן בחוק. אני מעוניין לדעת מה פשר "שיפוי הוצאותיה, שנתנה או עתידה ליתן". כאשר קורית מאונה בעבודה, אנחנו יודעים מה היום הקובע, ואנחנו יכולים ליחס את השיפולים להבא מהנזק בתאונה ספציפית. לא כן הדברים בביטוח בריאות. אנחנו מעבירים את הכדור לשרים.

א. אני מעוניין לקבל הודעה מוסמכת מנציגי הממשל מה אומרים להיות הכללים. אני רוצה לדעת מה הקריטריונים אשר ינחו. אחר כך נחליט אם נעגן זאת בחוק או נשאיר את זה.

א. וולף : לא נוכל לתת הצהרה כזאת. סעיף (ג) בא אחרי התיעצות עם המועצה, ז"א אנחנו צריכים לחכות להקמת המועצה וועדת התעריפים, ולא נוכל להביא הצעה כזאת בלי סעיף (ג) המחייב את השרים להתייעץ עם ועדת התעריפים.

היו"ר ח. גרוסמן : מה יהיו השרותים שינתנו - זה מפורש בסעיף אחר. זה אינו שייך לכאן.

י. בארי : אני מדבר על הקשר הנסיבתי, כגון סרטן או דברים אחרים, למן אותו רגע שהמעסיק פיגר בהעברת התשלום, ולמחרת מתברר שיש לו סרטן. אני מעוניין לדעת מה יהיו הקריטריונים, אז. אני רוצה לדעת מה יהיה הכוון. אם אני משאיר זאת כך, אני משאיר את מלוא שיקול-הדעת לשרים. הכנסת אינה יכולה היום לעשות מאומה בתקנות.

פ. שינמן : אני קצת תרצתי את שאלתו של ח"כ דיציאן, וחזר על כך ח"כ בארי, אך השאלה נשארה שאלה. לכן, אני מציע את התשובה בסעיף (ב); נאמר בו שהפיגור נמשך תקופה אשר קבעו שרי הבריאות והעבודה. לעומת זה, בסעיף (א) לא נאמר מה הוא הפיגור. יבל להיות שזה צריך להאמר גם בסעיף (א).

ל. דיציאן : לאור זה שאנו עדיין חולקים על כך אם יש דברים מיוחדים, הרי כל סעיף (ב) עדיין בסימן שאלה. אם זה עובד, אז לפי הכללים וההסכמים הקבוציים נותן העבודה צריך לשלם. אם זה עצמאי, אז הוא בעצמו צריך לשלם. אם כך, מה הוא סעיף (ב)? אני יכל להתיחס לסעיף (ג) בסעיף 52 ולסעיף 53. אם זה נופל, לפי גירסה אחת שהובאה כאן, אז כל סעיף (ב) נופל.

מ. לוין : סעיף (ב) מתיחס למי שאיננו שכיר.

ל. דיציאן : אם נאמר: מי שבעדו צריך לשלם, ז"א הוא בעצמו לא צריך לשלם.

מ. לוין : "בעדו" זה גם יכל להיות הוא בעצמו או ביטוח לאומי משלם בעדו או כל גורם אחר.

היו"ר ח. גרוסמן : "בעדו" זה או בעד עצמו או מישהו שילם בעדו. הכוונה ברורה. השאלה היחידה שנשארה היא, האם המלה "כללים" מספיקה כדי לבטא את מתן האפשרות שבמקרים מסוימים השיפוי הוא אחר? זאת השאלה שהעלה ח"כ בארי. האם המלה "כללים" כוללת גם את האפשרות הזאת.

י. בארי : ובהנחה, נשכן - אני מוכן להשאיר את כל שיקול-הדעת לשרים.

היו"ר ח. גרוסמן: אם הכללים כוללים גם את האפשרות הזאת, האם הכללים צריכים להקבע אחרי התייעצות עם ועדת התעריפים של המועצה? אלה שתי השאלות.

ל. דיציאן: ובמקרה של אדם שלא קיימו עבורו את התשלום והוא בשאר בנצב של מחלה כרונית.

מ. לויין: מה שח"כ בארי ציין, הוא צודק מבחינת הקונסטרוקציה של חוק הביטוח הלאומי וגם מבחינת הנושא. זה לא רק במקרה אקוטי של סרטן, אלא יכל להיות מקרה שאדם נושא את זה מיום היולדו, במשך כל ימי חייו. אנחנו לא נוכל לפתור את זה במסגרת הכללית, אלא זה ענין של פרוט הנסיבות השונות. אולי אפשר להדגיש את האופי לגבי סוגים שונים של חולים. אבל, אם יש כללים, הם מקפלים כבר בתוכם את כל האפשרויות. הצרך לבדוק את הנושא הוא כה רחב, בניגוד לחוק הביטוח הלאומי, זה מחייב פרוט והתאמה של הדברים. נביח, שאותו מעביד ישלם אחר כך, האם הוא יצטרך לשלם כל חייו או בזה הוא גומר? כי ברגע שקורה המקרה, הרי האיש מיד ישלם, אז מה הואילו חכמים בתקנם? כי הלא אם כך, אדם יחכה וכאשר זה יקרה הוא ירוץ לשלם.

לכן, צריך לעשות את זה כך, שאדם ידע שהוא צריך לשלם בזמן, ומצד שני צריך שלא יהיה יותר מענש אשר הציבור לא יוכל לעמוד בו.

לגבי שאלתו של ח"כ שינמן על סעיף (א); המעביד צריך לשלם מדי חדש בחדשו. הנוסח הזה מתאים לדרכי ומועדי התשלום לפי חוק הביטוח הלאומי. המעביד, לגבי עובדו, משלם מדי חדש בחדשו. ב-15 לחדש הוא משלם בעד החדש הקודם. אנחנו רוצים להבטיח את התשלום. אצל העצמאי יש מערכת תשלומים שונה. העצמאי משלם אחת לשלושה חדשים, הוא משלם ב-15 לחדש עבור רבע שנה שקדמה.

היו"ר ח. גרוסמן: בסעיף (א) זה לא נחות שיהיה ע"י השרים.

י. בארי: אם ניתן לחלק - כפי ששמענו עכשו - בין נוסחאות החישוב, לבין העקרונות, אולי כדאי שאת העקרונות יקבעו לא בהתייעצות עם ועדת התעריפים, אלא באישור ועדת השרותים הציבוריים. אני מעלה זאת כמחשבה להרהור. היתי רוצה, שהכללים יהיו באישור ועדת השרותים הציבוריים. אני מעלה זאת כמחשבה.

א. וולף: "כללים" זה מושג רחב מאוד.

א. ורדיגר: אני מתנגד להצעה האומרת להוסיף "בהתייעצות עם ועדת השרותים". זה איננו בר-ביצוע. אל נכניס לחוק דברים שאי אפשר יהיה לבצעם.

היו"ר ח. גרוסמן: אם ח"כ בארי אינו מוותר, אני מבקשת שהוא יגיש את ההצעה האומרת שבסעיף (ג) תהיה התוספת: "באישור ועדת השרותים הציבוריים".

סעיף 58.

היו"ר ח. גרוסמן: יש לזה רקע. זה חוזר למגבית המאוחדת ומס הכנסה אמריקאי. יש הזרמת כספים לצרכי סעד, למשל לשכת הסעד, אשר חובה עליה לשם בעד אותם אנשים דמי ביטוח, אסור שזה ישולם מתוך דמי המגבית לסעד, ז"א יש כאן הבחנה בין כספי סעד המוזרמים דרך המגבית מהחוק, לבין כספי סעד מקומיים. זאת ההבחנה העומדת ביסוד סעיף 58. לכן, אלה שהסעד עבורם בא מכספי המגבית, מותר לנכות מהם. הענין הוא לצרך מס הכנסה אמריקאית.

הניסוח בא בהתייעצות עם היועץ המשפטי של הסוכנות, אשר התייעץ עם העו"ד של הסוכנות בניו-יורק. אני מדבר על ההבחנה היסודית בין ניכוי לבין תשלום ישיר.

היו"ר ח. גרוסמן: כל הסעיף הזה בא כדי לאפשר לנתמכי הסעד לקבל את הביטוח, מבלי שהם ישלמו, ויחד עם זה, שהמגבית תוכל לפעול בלי לנכות מס הכנסה.

פ. שינמן: בודאי יהיה זה צודק לצרף כאן את שר הסעד. מישהו יצטרך לקבוע אם זה על חשבון הסעד או לא, ואם זה מחוץ למקובל. יש כמה סעיפים שבהם צריך להיות גם שר הסעד, אבל פה בוודאי.

ה. זיידל: בסעיף זה יש נתמכי סעד ויש מקבלי הטבות סעד. מקבלי הטבות סעד, אלה בדרך כלל שכירים, שיש להם הטבות סעד, כגון משפחות מרובות ילדים וכו'. יש 84,000 שכירים, שהם לפי החוק הזה ישלמו דמי ביטוח בהסכם קולקטיבי אשר יהיה או הסכם אחר. לי נראה, שההבחנה הזאת אינה טובה בסעיף זה. רצוי אולי שיהיה סעיף אחד לאלה שהם נזקקי סעד, ולא לעשות את ההבחנה כאן בסעיף זה.

א. ורדיגר: אם הסעיף הוא סעיף ליצוא, אולי נוכל לקבל הסבר על כל הנושא הזה והבעיות הכרוכות בו. אני מבין, שבדברי ההסבר בהצעת החוק אי אפשר למצות הכל, אבל דברי ההסבר כאן הם מאד אנושיים ונורמליים, ואין זה קשור עם הממשל שלנו אלא עם הממשל בחוץ.

מדובר פה על כך, שמישהו צריך לקבוע איך לשלם את דמי הביטוח, ומי ישלם את דמי הביטוח, ושלא יצטרך לשלם את זה מקבל הקיצבה הזוי על קיצבה שאינה מספיקה כדי לפרנס היום משפחה, ולכן בא סעיף זה הקובע מי ישלם בעדו את תשלום הביטוח הזה, אם ביטוח לאומי, לשכת הסעד וכו'.

לכן, אם הסעיף הזה הוכן אחרי התייעצות עם גורמים שונים, רצוי שאנו נקבל הסבר מה בדיוק קורה. ההסבר של מר וולף אינו משתלב עם דברי ההסבר בהצעת החוק בחוברת הכחולה. אני רוצה לקבל הסבר מוסמן, ומספיק לי אם מר וולף יקבל את ההסבר ויאמר לנו מה הוא.

ל. דיציאן: האם לגבי האנשים שמדובר בהם בסעיף 58, קימת גם כן הבחירה החפשית להיות מבוטח בקופה שירצו?

א. וולף: כן.

מ. חריש: היתי רוצה, בעקבות דברי ח"כ ורדיגר, להכנס למהות האפשרויות, כאן. מהניסוח המסובך הזה, אני מבין, שיש אפשרות שמסוג מסוים יבכו, ומסוג מסוים לא יבכו. כפי שאני קורא את הסעיף, יכולה להיות אפשרות לאפליה בין שני סוגי טעד. אפשר, מעשית, להגיע לכך, ששתי משפחות, עם אותם התנאים הכלכליים, לאחת יבכו מדמי הסעד ולשניה לא יבכו מדמי הסעד. אינני מקבל את האפשרות, ששתי משפחות, בתנאים דומים, לאחת כן יבכו ולאחת לא יבכו, כי זה אומר, שהם לא יקבלו אמצעים שווים. איך אני מונע בחקיקה הישראלית את האפשרות של האפליה הזאת?

היו"ר ח. גרוסמן: מכיון שהיתי נוכחת והיתי חברה אז במוסדות הציוניים, כאשר הקימו את כל המערכת הזאת, עם ההסכם על המגבית, והמערכת של הסוכנות המורחבת, היתי שותפה לניסוח התקנונים, אני יודעת איך התלבטו בבעיה הזאת מה לעשות כדי שהכסף המוזרם מהמגבית יוכל להיות מוזרם לישראל גם לשרותים שהם שרותי חובה בארץ. זה שייך גם לחינוך. בכל מקרה, מחפשים נוסח.

אי אפשר להתעלם מזה, שאנו מוכרחים לתת אפשרות, במסגרת החקיקה - עם כל אי-הנעימות שיש לנו בענין זה - אנו מוכרחים לתת אפשרות של הזרמת כסף מהמגבית ללא תשלום מסיים באו"ב, ושהחוק לא יסתום את האפשרות של הזרמת כספים.

הכוונה כאן לשחרר באופן מלא את נתמכי סעד ונזקקי סעד. מה שמציע ח"כ שמעוני, זה אמנם פותח את הצינורות של תשלומים משם, אבל זה סותם פה את האפשרות שנזקקי סעד יקבלו את הכיסוי מהתמיכה מדמי הסעד.

ח. שמעוני: חלק יכל להיות בלי.

היו"ר ח. גרוסמן: אם אתה אומר חלק, ז"א שאפשר רק חלק לכסות. הסעיף אומר, שאמנם יש כאלה שצריכים לשלם, אבל אנו יכולים לשחרר אותם.

ח"כ שינמן העלה שאלה על צרוף שר הסעד בסעיף זה. דוקא בסעיף זה, לא ברור לי מה שר העבודה צריך לעשות. בסעיף זה אפשר לצרוף את שר הסעד.

ל. דיציאן: מה זה נקרא "לקבוע"?

א. וולף: לקבוע, זה נקרא לקבוע בתקנות.

ל. דיציאן: אני מבקש להוסיף את המלה "בתקנות", ז"א יהיה: לקבוע בתקנות.

א. וולף: אשר לשר הסעד, אינני יודע. אלה, שניסחו את הענין הזה, הביעו את המגמה והכוונה, והכוונה היא, שכל אלה הנכללים כאן, לא ישלמו דמי ביטוח. ז"א, אין מקום לאפליה ואין חשש לאפליה. הכוונה, שהם לא ישלמו. אבל, לצורך החוק האמריקאי, צריך להבחין בין שני סוגים: אלה המקבלים את הכספים בהזרמה של המגבית, ואלה המקבלים בכל דרך אחרת. אלה המקבלים דרך המגבית - צריך לנכות את דמי הביטוח. בפועל, זה יהיה כך: אלה המקבלים דרך המגבית, נניח שהתמיכה היא 100 ל"י והביטוח הוא 30 ל"י, הם יקבלו 130 ל"י אבל ינכו להם את דמי הביטוח. אלה שלא יקבלו דרך המגבית, ימשיכו לקבל 100 ל"י.

היו"ר ח. גרוסמן: לא יקבל את ה-30 ל"י ולא ידע על זה. זה רק התחשבות בין הממשלה לבין הסוכנות.

א. וולף: אני מוכן, שנזמין מישהו מהאוצר או מהסעד, שיתן הסבר כיצד זה נעשה.

לגבי ההצעה שבסעיף זה יהיה שר הסעד, אינני בעד להוציא בסעיף זה את שר העבודה. אין ספק, שנזכר כאן הסעד ושר הסעד נוגע לענין.

לשאלת ח"כ דיציאן, ברור שלנתמכי הסעד תהיה בחירה חפשית לאיזה קופה להשתייך.

לגבי השאלה של ח"כ זיידל למחוק את ההגדרות, אינני יודע אם אני עושה כאן נזק למישהו או לא.

היו"ר ח. גרוסמן: אנחנו מבינים את הפרינציפ, ואנחנו מוכרחים לקבל אותו, שצריך להיות כאן סעיף שיאפשר להזרים כסף מהמגבית, ובהתאם לזה מוכרח להיות הסעיף הזה.

כל הענין הזה שמישהו יקבל יותר וינכו לו את זה, אני מבינה שזה רק ענין של התחשבות בין הסוכנות והממשלה. זה אינו נוגע לנזקק הסעד המבוטח. נזקקי הסעד היו מבוטחים גם עכשיו ע"י התחשבות עם הרשויות המקומיות, ועכשו זאת תהיה התחשבות ישירה עם הממשלה. נזקקי הסעד נפגעו ראשונים בתחום הרפואי, כאשר התחילו לקצץ את התקציבים לפני חצי שנה ויותר. עכשו זה יהיה מעוגן בחוק, וזה חשוב. ההתחשבות בין הממשלה ובין הסוכנות, מה היא תשלם לנזקקי סעד לצורך תשלום דמי ביטוח בריאות - זה ענין ביניהם. אבל, אנחנו צריכים לתת להם את הגושפנקא החוקשת.

אני מסכימה, שנזמין את איש משרד הסעד, כדי לברר את זה באופן מדויק.

ח. שמעוני: אם היה נאמר, שיבוכה מתמיכתם של כלם, אז אפשר עבור כלם לקחת כלל אחד. לא צריכה להיות אבחנה. צריך להיות כתוב, שיהיה ביכוי מכלם.

היו"ר ח. גרוסמן: אנחנו מזמינים הנה את נציג האוצר ונציג משרד הסעד, ונשמע אותם. מדבריהם נבין יותר איך אפשר להשאיר פתח לפרושים שאנו לא מתכוונים אליהם.

ענין הטבות סעד, הטבות סוציאליות ונתמכי סעד - אני חושבת, שמוכרחים להשאיר את זה, כי יש באמת שתי קטגוריות; יש נתמכי סעד המקבלים תשלום מהסעד, ויש כאלה המקבלים הטבות סוציאליות, כמו תשלום עבור שכר דירה, ויש כל מיני תמיכות לעזרה ביתית, או עזרה רפואית. במקרה כזה, הוא לא מקבל כסף, אלא נותנים לו ביטוח בריאות ומשלמים עבורו. אלה הן הטבות. זה היה עד עכשו, ואלה הם דברים הנקראים מתן שרות חינם, וזה לא פחות חשוב מאשר מתן תשלום ביד. זה מוכרח להשאר כך, כי יש שתי קטגוריות.

ביחס לשרי הבריאות והעבודה, אני מציעה להכניס בסעיף: "בהתייעצות עם שר האוצר ושר הסעד".

מ. חריש: תמיכת הסעד אינה ניתנת על פי חוק של חובת תמיכה. אם יש כוונה לשלם לכלם - יש חוק הסעד. אבל, את תמיכת הסעד נותנים בצורה שנותנים שלושים ל"י ומורידים שלושים ל"י אם כך מדוע לא יכולה להיות כלפי כלם אותה שיטה? ההצעה היא, שלא תהיה חובת תשלום סעד בריאות, אלא יהיה כלל אחד לגבי כלם, ואז לכלם יתנו ולכלם יורידו. אז כלם נמצאים בכלל אחד.

היו"ר ח. גרוסמן: זה מה שהציע ח"כ שמעוני. לי נראה, שמוכרחים כאן להכניס את ההפרדה, אבל יכל להיות שלא. נחליט על כך אחרי שנשמע את הנוגעים בדבר. אני מבקש להעביר את הבקשה הזאת לאוצר ולמשרד הסעד, כדי שיהיו מוכנים לבוא לוועדה להסביר את זה.

סעיף 59.

ח. שמעוני: למה מוסיפים כאן "או הטבה סוציאלית"?

מ. לוין: יש שאינם מקבלים הטבה סוציאלית, שהם מעבר לגיל.

סעיף 59. (ב)

מ. לוין: בכל מקום שכתוב דמי ביטוח, זה דמי ביטוח בריאות. היינו מבקשים, לגבי הזכות של המוסד לנכות לא דוקא הכל. היתי מציע כלה או מקצתה. יכל להיות מקרה, שהמוסד ינכה חלק מהתשלום הזה, אבל לא את כלו, וחלק בכל אופן יוסל על האדם עצמו. כאן יש שתי אפשרויות קיצוניות.

ל. דיציאן: אם מישהו מקבל 60 ל"י קיצבה, תורידו לו 30 ל"י?

מ. לוין: לגבי זקנים שיש להם 2000 ל"י קיצבה, אנחנו רוצים שתהיה אפשרות או הכל להטיל עליו או הכל להטיל על המוסד, שתהיה אפשרות שהמוסד יוכל לווסת כראות עיניו.

ה. זייבל: הסעיף הזה כבוד. הענין הזה של הקיזוז מקיצבת זיקנה או קיצבת שאירים, זה ענין עקרוני, ואינני שלם עם ההצעה הזאת, שבקיצבת שאירים נקבל החלטה המאפשרת לביטוח לאומי לקזוז. אני מציע, שאנו נדון בזה. אני רוצה ללמוד את הסעיף הזה לאור סעיפים אחרים לגבי הקיזוז. יכל להיוצר מצב, שאדם יהיה חייב לכמה ענפים והוא יקבל קיצבת שאירים או קיצבת נכות, ולא תהיה לו שום אפשרות למחיה, ובלי בדיקה כמה הוא חייב ולמה הוא חייב.

לכן, הסעיף הזה איננו פשוט. מטריד אותי הקיזוז. אינני רוצה לתת להם בצורה אבסולוטית להחליט על קיזוז. אני מציע, שקדם כל זה יהיה באישור ועדת השרותים של הכנסת או באישור ועדת העבודה. אבל, לא יתכן שאנו ניתן סמכות בלעדית לקבוע את הקיזוזים האלה בלי אישור הוועדה. לגופו של ענין אני עוד אתיחס, ואתיחס גם לסעיפים אחרים בישיבה הבאה.

י. בארי : אני נאמן לשיטה, שהצענו בעבר. חושבני, שאת מקריטריון נצטרך לעגן בחוק. אם לא - אנו משאירים את הדבר לחלוטין בצורה כזאת שלחלק מסוים ינכו ולחלק אחר יוסיפו. ח"כ חריש הזכיר את זה בסעיף 58.

היו"ר ח. גרוסמן: ההלוקה הזאת, בין אלה שמנכים להם בהטבה, ואלה שלא מנכים להם, גם בתחום של השרים וגם בתחום של הביטוח הלאומי, את שתי הקטגוריות האלה צריכים לברר כסוגיה אחת.

מ. לוינ : אחרי קיצבת זיקנה וקיצבת שאירים, אנו מציעים להוסיף קיצבת נכות. יש עוד נושא שאנו מבררים והוא, לגבי אבטלה.

היו"ר ח. גרוסמן: אמנם, נציגי הביטוח הלאומי נמצאים כאן, אבל השאלה מופנית לאוצר.

א. וולף : בתחום זה, הביטוח הלאומי הוא הכתובת.

היו"ר ח. גרוסמן: אני מדברת על הפרינציפ של ההפרדה בין אלה אשר משלמים בעד ובין אלה שמנכים להם, אם כי זאת אותה אוכלוסייה.

א. וולף : לגבי הסעד, מצאנו את הכתובת, ונזמין אותם. לגבי סעיף 59 זה הביטוח הלאומי.

מ. לוינ : אם יש בזה התו של הסעד, אנחנו משייכים את זה פחות או יותר לאוכלוסייה מסוימת, בה בשעה, שקיצבת שאירים וקיצבת נכות, מקבלים זאת גם אנשים בעלי הכנסות ואנשים עובדים, וזו כמעט כל האוכלוסייה. עצם העיקרון של ביטוח לאומי, הוא עיקרון אוניברסלי של כל האוכלוסייה, וכאן אתה לא יכול להגיד שכל הזקנים ימקבלו קיצבת זיקנה, מוצאים מהחובה לתשלום.

היו"ר ח. גרוסמן: אם כך, לא צריך להשאיר את זה באופן בלעדי לשיקול השרים. אם כך, ח"כ בארי צודק.

מ. כהן : הכוונה בסעיף 59 היתה, שכל אותם אנשים המקבלים קיצבת זיקנה או קיצבת שאירות ואינם עובדים ואין להם הכנסות - רק מהם לנכות. אלה, שיש להם פנסיה, דמי ביטוח ינוכו מהפנסיה שלהם. הכוונה כאן היא לקבוצה מסוימת, שכל הכנסתה היא רק הטבה סוציאלית - המוסד משלם מכיסו. לגבי האחרים - הוא יוכל לקזז. לכן, יש הבדל.

היו"ר ח. גרוסמן: מי שאין לו הכנסה אחרת, אלא רק ביטוח לאומי - המוסד ישלם מכספו.

ה. זיידל : הטבה סוציאלית, מקבלים אלה שאין להם הכנסה ממקור אחר. עכשו נאמר: "...ינכו מדמי הביטוח שלהם". ז"א עוד יצטרך להוסיף מכספו.

ל. דיציאן: צריך להיות לפי הסדר.

מ. לוינ : (קורא סעיף 200 לחוק הביטוח) ז"א, אדם המקבל קיצבה, ויש לו הכנסה עד תיקרה מסוימת, הוא יהיה זכאי

לקבל הטבה סוציאלית. יש סוגים שאינם מקבלים קיצבה, כי הם לא מבוטחים במסגרת חוק הביטוח הלאומי, ויש להם הכנסה, והם מקבלים גם כן תשלומים כמו האחרים, וזה סכום כמו הקיצבה, אבל זה מתוך סעיף 200, ומי שמממן את זה בדרך כלל זו הסוכנות. אלה אנשים שיש להם הכנסה, בין מעבודה ובין ממקורות אחרים, והם עדיין בבחינת זכאים לקבל הטבה סוציאלית. משום זה העיקרון נקבע בחוק ואין פרוט הדברים, והוויסות של הדברים נעשה אחר כך בתקנות.

היו"ר ח. גרוסמן: יכל להיות שצריך לקבל את ההצעה של ח"כ בארי. זה בכל זאת אינו דומה לסעיף 58. זה דבר אחר. צריך להוסיף, שזה צריך להיות באישור ועדת השרותים של הכנסת.

ל. דיציאן: אמרנו שדמי ביטוח שווים לכל אחד. אין דברים מיוחדים. כאן, שר העבודה יכל לקבוע, ביחס לאוכלוסיה זאת דברים שונים, או לגבי חלק מהם. יוצא שפעם אחת קובעים כך, ופעם קובעים כך.

היו"ר ח. גרוסמן: פה אין לנו הרבה מה לברר. אני חושבת, שאין ברירה, כיון שמדובר באוכלוסיה מסוימת.

ל. דיציאן: ביחס לקבוצות האלה הכלולות בסעיף זה, נביח, שעשרת אלפים איש, יפנו כלם לקופת חולים אחת, הרי קופ"ח זאת עלולה לשפוט את הרגל, אם יקבעו להם רבע מהסכום המקובל.

א. וולף: יש לנו מפתח התמיכות, ואחד החישובים הוא סוגי האוכלוסיה. וזה בהתייעצות עם שר האוצר.

ל. דיציאן: אם לא יקטינו, אז בשביל מה לתת להם את הסמכות? איזה קשר יש לזה ולתקציב?

ה. זיידל: אם כתוב שזה באישור ועדת השרותים - זה פותר.

היו"ר ח. גרוסמן: אני מתכוונת בזמן הפגרה לקיים ישיבות כדי לסיים את הדיונים בשני חוקים. לחוק זה דרושות אולי עוד 4-5 ישיבות, וכן עלינו לסיים את חוק צפואת שניים. אני מציעה לקיים ארבע ישיבות אחרי חוה"מ פסח.

הישיבה ננעלה בשעה 14.00